

Sygn. akt VI U 2711/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

odwołania: S. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 30 października 2020 r., znak: (...)

w sprawie: S. N.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę socjalną

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. N. prawo do renty socjalnej od dnia 1 października 2020 r. do dnia 30 września 2023 r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 2711/20

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu S. N. prawa do renty socjalnej.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż Komisja Lekarska w orzeczeniu z dnia 16.10.2020 roku ustaliła, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, reprezentowany przez matkę - A. N., domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu odwołania wskazano między innymi, że opinia Komisji Lekarskiej jest nieprawidłowa, niezgodna ze stanem faktycznym bowiem ubezpieczony zmaga się z chorobami, jest pod opieką psychologa, psychiatry i nie jest w stanie podjąć regularnej pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony S. N. (ur. (...)) do dnia 30.09.2020 r. pobierał rentę socjalną. W dniu 31.08.2020 roku ubezpieczony złożył wniosek o rentę socjalną na dalszy okres. Lekarz Orzecznik ZUS a następnie Komisja Lekarska ustaliły, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Ubezpieczony posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności orzeczony do dnia 31.08.2024 r.

dowód: akta organu rentowego – wniosek o rentę socjalną , orzeczenie Lekarza Orzecznika, orzeczenie Komisji Lekarskiej, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w aktach rentowych .

W celu oceny stanu zdrowia ubezpieczonego Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych o specjalności psychologa i psychiatry.

U ubezpieczonego rozpoznano: upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia oraz organiczne zaburzenia nastroju . Rozpoznanie takie postawiły wszystkie zespoły biegłych, powołanych przez Sąd do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego. W opinii I zespołu biegłych takie schorzenia nie czyniły jednak ubezpieczonego całkowicie niezdolnym do pracy.

dowód: opinia z dnia 8.03.2021 r. k.20-23

W opinii II i III zespołu biegłych powołanych przez Sąd na skutek zastrzeżeń zgłoszonych przez ubezpieczonego a następnie organ rentowy, ubezpieczony, u którego oba zespoły stwierdziły upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia oraz organiczne zaburzenia nastroju, jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia wstrzymania renty do dnia 30.09.2023 r. Biegli, po dokonaniu badania przedmiotowego oraz analizie dokumentacji medycznej, wskazali, że osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej nie przekraczają poziomem funkcjonowania poznawczego 12 letniego dziecka a zachowania przystosowawcze 17- latka. Procesy poznawczo-orientacyjne przebiegają wolniej oraz mniej dokładnie. Osoby te ściśle łączą swoje działanie z aktualną sytuacją oraz wcześniej wytworzonym sposobem reagowania. Potrafią nauczyć się pisać i czytać.

Oceniając stan zdrowia ubezpieczonego biegli II i III uznali, że jego niepełnosprawność w stopniu lekkim pozostaje wiodącym schorzeniem, które ma charakter trwały. Jego stan psychiczny jest aktualnie powikłany zaburzeniami nastroju o charakterze depresyjno-lękowym. Objawy depresyjno-lękowe mogą mieć charakter okresowy zatem, zdaniem biegłych należy co 2-3 lata weryfikować proces leczenia ubezpieczonego i stopień nasilenia objawów. Zdaniem biegłych całkowita niezdolność do pracy ubezpieczonego pozostaje w jego przypadku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia. Wskazują na to, w ocenie biegłych, kryteria rozpoznania niepełnosprawności intelektualnej oraz inne objawy towarzyszące, które występowały u ubezpieczonego przed osiągnięciem pełnoletności.

dowód: opinia biegłych II zespołu z dnia 17.06.2021 r. k.57-60, opinia biegłych III zespołu z dnia 5.11.2021 r. k.93-101

Ubezpieczony nie wnosił zastrzeżeń do opinii II i III zespołu biegłych a organ rentowy, po doręczeniu opinii III zespołu biegłych, złożył wniosek o zmianę decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej na dalszy okres. Organ rentowy powołał się jednak na skomplikowany charakter sprawy i wątpliwości w zakresie oceny stanu zdrowia ubezpieczonego i dlatego wniósł o nieustalenie odpowiedzialności organu rentowego za brak wydania pozytywnej decyzji w sprawie renty socjalnej.

Zarówno opinia II jak i III zespołu biegłych zostały wydane na podstawie tych samych dowodów którymi dysponował organ rentowy, co jasno wynika z treści obu opinii (k.60 i k.101 opinii biegłych).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o dowód z opinii biegłych sądowych II i III zespołu. Sąd w całości podzielił wnioski zawarte w tych opiniach, ponieważ były uzasadnione, spójne i logiczne. Podstawą do wydania opinii i wysnucia wniosków były: przeprowadzone badanie przedmiotowe oraz dokumentacja zgromadzona w aktach sprawy, w tym dokumentacja medyczna, a także wywiad od ubezpieczonego. Wobec tego rzetelność opinii nie budzi żadnych wątpliwości. Biegli są doświadczonymi

specjalistami z dziedzin medycyny adekwatnych do schorzeń ubezpieczonego, w związku z czym fachowość biegłych jest bezsprzeczna.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: przed ukończeniem 18. roku życia; w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia; w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. W myśl ust. 2 art. 4 ww. ustawy osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje: renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała; renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. Na mocy art. 15 pkt 1 wyżej wymienionej ustawy w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się odpowiednio m.in. art. 12-14 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (art. 12 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej). W myśl art. 13 ust. 1 ww. ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji; możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W niniejszej sprawie sporną kwestią było ustalenie całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego. W związku z tym, iż do ustalenia niezdolności do pracy potrzebne są wiadomości specjalne z zakresu medycyny Sąd wezwał biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii na podstawie art. 278 § 1 k.p.c. Opinia biegłych sądowych podlega swobodnej ocenie sądu na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. Sąd, uwzględniając materiał dowodowy zebrany w toku postępowania dokonuje oceny, czy biegły w świetle tego materiału w sposób logiczny przedstawił w opinii tok swojego rozumowania prowadzący do sformułowania niesprzecznych wniosków końcowych. Ponadto, Sąd dokonuje oceny i analizy opinii co do jej fachowości

i rzetelności. Opinie biegłych w sposób jednoznaczny i rzeczowy wyjaśniły z jakich powodów ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy.

Ubezpieczony S. N. jest osobą niepełnosprawną

w stopniu umiarkowanym. Schorzenia,

z którymi zmagają się ubezpieczony w postaci zaburzeń afektu i nastroju (posttraumatyczne oraz organiczne u osoby niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu lekkim) powodują przeciwwskazania związane z zatrudnieniem.

Biorąc zatem pod uwagę wszystkie schorzenia ubezpieczonego

i wynikające z nich przeciwwskazania w stosunku do kwalifikacji

i doświadczenia zawodowego oraz uwzględniając fakt że organ rentowy podzielił wnioski opinii II i III zespołu biegłych, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawo do renty socjalnej na dalszy okres, w ocenie Sądu uzasadnione jest twierdzenie, że ubezpieczony utracił zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, spełniając tym samym warunki do uzyskania praw do renty socjalnej na dalszy okres. Zdaniem Sądu, w przypadku ubezpieczonego (w świetle opinii biegłych sądowych) nie ma możliwości aktywizacji zawodowej w ramach otwartego rynku pracy, na którym wymaga się przede wszystkim samodzielności, efektywności i różnych kwalifikacji. Podkreślenia w szczególności wymaga, że przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia

w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (wyrok SN z dn. 8.12.2000 r., II UKN 134/00, LEX nr 46842). Ubezpieczony nie byłby w stanie samodzielnie znaleźć pracę, chodzić do niej regularnie i samodzielnie się utrzymać.

Reasumując, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie Sąd uznał, iż ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy, spełnia więc warunki określone w art. 4 ustawy o rencie socjalnej.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1. wyroku.

W punkcie 2 wyroku Sąd, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W okolicznościach przedmiotowej sprawy, w ocenie Sądu, wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, gdyż dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego były tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczony uzyskał prawo do żądanego świadczenia dopiero w następstwie postępowania sądowego nie były dowody, do których organ rentowy nie mógłby się wcześniej ustosunkować a jedynie sama odmienna, niż przyjęli to biegli sądowi, ocena stanu zdrowia ubezpieczonego dokonana przez organ w trakcie postępowania orzeczniczego. Sam fakt, że organ rentowy miał wątpliwości co do stanu zdrowia ubezpieczonego nie uzasadnia twierdzenia organu rentowego o braku podstaw do ustalenia braku odpowiedzialności tego organu za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Z tych względów orzeczono jak w punkcie 2 wyroku.

SSO Ewa Milczarek